

Správa o činnosti Predstavenstva od 33. Valného zhromaždenia Zväzu múzeí na Slovensku

A) Konceptná práca

1. Spolupráca s ústrednými orgánmi štátnej správy:
 - Predstavenstvo ZMS opakovane požiadalo nové vedenie Ministerstva kultúry SR o stretnutie, aby mohli spoločne prerokovať aktuálne problémy. Podľa informácií bol list postúpený Odboru múzeí, galérií a knižníc. Okruhy tém boli stanovené nasledovne:
 - a) Akútna potreba aktualizácie múzejnej legislatívy a príslušných vykonávacích predpisov.
 - b) Možnosti zriadenia samostatného fondu určeného na financovanie opráv budov v správe múzeí, v ktorých sa nachádzajú depozitáre a objekty múzeí v prírode.
 - c) Zavedenie povinného celoživotného vzdelávania a nastavenie efektívneho systému jeho fungovania.
 - d) Problematika postavenia literárnych múzeí na Slovensku a nadviazanie na koncept z 80-tych rokov 20. storočia.
 - e) Vytvorenie centrálného systému správy a uloženia digitálnych dát v múzeách.
 - f) Sponzorský zákon ako alternatívny spôsob financovania múzeí na Slovensku.
 - g) Kultúrne poukazy, ich náhrada na FPÚ a dopad ich výpadku na múzeá v zriaďovateľskej pôsobnosti štátu.
 - h) Projekt marketingovej spolupráce s verejnoprávnomu televíziou RTVS pri propagácii slovenských múzeí a ich zbierkových predmetov.
 - Stratégia rozvoja múzeí a galérií do roku 2030 – prebehli prvé rokovania, aktuálne čakáme na ďalší termín stretnutia.
 - Štandardy múzejných odborných činností. Na stretnutí pracovnej skupiny s MK SR 10. 1. 2024 sa dohodlo na vypracovaní jednotlivých metodík k vybraným hodnotiacim ukazovateľom. Vzhľadom na personálne zmeny na MK SR sa rozhodne v najbližšom čase o ďalšom postupe. Materiál by mal byť zaslaný na pripomienkovanie odbornej múzejnej obci (Múzejná a galerijná rada, ZMS, RGS), následne aj zriaďovateľom.
 - Odvetvová koncepcia vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania a odborných činností v rezorte kultúry za oblasť múzejníctva a knihovníctva – zaslali sme za ZMS pripomienky k materiálu.
 - Predstavenstvo plánuje osloviť na spoluprácu zástupcov novovzniknutého Ministerstva cestovného ruchu a športu SR.
 - Rokovanie s riaditeľom FPU p. Róbertom Špotákom. Dohodli sme sa na spolupráci ZMS a FPU pri príprave dotazníkovej akcie pre múzeá. Jej cieľom bude nastaviť dotačný program FPU tak, aby vyhovoval reálnym potrebám múzeí a naplánovať obsah výziev na 5 rokov dopredu.
 - Novela zákona o múzeách a galériách schválená dňa 24.4.2024 – Predstavenstvo priebežne vydávalo stanoviská, participovalo na spoločných vyhláseniach kultúrnej obce a zasielalo svoje stanoviská novinárom nielen k návrhu novely, ale aj k iným problémom.

2. Poskytovať vyjadrenia k pôsobnosti, stavu a funkčnej spôsobilosti múzeí a vysielat' zástupcov do odborných a iných komisií tretích subjektov:
 - členovia komisií FPU
 - členovia Múzejnej a galerijnej rady
 - členovia vo výberových komisiách na riaditeľov múzeí – rozdelenie pôsobnosti v rámci Predstavenstva a odborných komisií
 - členovia v skupine na prípravu zákona a vykonávacej vyhlášky
 - spolupráca na Stratégii rozvoja múzeí a galérií do 2030
 - členstvo Rady pre nehmotné kultúrne dedičstvo pri MK SR.

3. Na základe podnetov z členských múzeí sa podieľať na riešení ich aktuálnych problémov vo vzťahu k zriaďovateľom, v prípade potreby alebo žiadosti iniciovať spoluprácu alebo spolupracovať s MK SR pri riešení konkrétnych problémov jednotlivých múzeí:
 - dopady "energetickej krízy" na múzeá na Slovensku – vyhodnotenie dotazníka prezentované na porade riaditeľov
 - riešenie podnetu Súkromného múzea Humno
 - žiadosť o uvedenie dôvodu odvolania Zuzany Denkovej z postu riaditeľa – odpoveď z MŽP bola prekonzultovaná s právnikmi, ktorí nezistili pochybenie
 - otázka programu FPU, ktorý mal nahradiť kultúrne poukazy – pri rokovaní sme otvorili aj túto problematiku a FPU oznámilo, že na rok 2024 neboli poverení, aby vytvorili program na saturáciu ich výpadku. Podľa informácií má MK SR pripravený vlastný projekt, ktorým má danú situáciu vyriešiť.

4. Koncepčne realizovať výjazdové zasadnutia Predstavenstva ZMS spojené so stretnutiami so zástupcami členskými múzeami a zriaďovateľmi v jednotlivých samosprávnych krajoch:

Predstavenstvo ZMS zasadalo od 33. VZ ZMS celkom 7x nasledovne:

 - 23.10.2023 – Múzeum SNP v B. Bystrici
 - 22.11.2023 – NBS - Múzeum mincí a medailí v Kremnici,
 - 20.12.2023 – Mimoriadne on-line zasadnutie,
 - 17.01.2024 – Podtatranské múzeum v Poprade,
 - 26.02.2024 – On-line zasadnutie,
 - 14.03.2024 – SNM Bratislava,
 - 19.04.2024 – Západoslovenské múzeum v Trnave.

5. Nadálej pracovať s materiálom Štandardy odborných múzejných činností s cieľom jeho uvedenia do praxe.
 - Pracovná skupina vytvorená v rámci ZMS sa na základe požiadavky MK SR spojila s pracovnou skupinou RGS a posledné stretnutie skupiny sa uskutočnilo 10.1.2024.

B) Verejno-prezentačná práca

1. Realizovať alebo podieľať sa na realizácii národných a nadnárodných podujatí zameraných na prezentáciu múzeí, najmä Noc múzeí a galérií, Dni európskeho kultúrneho dedičstva, Festival múzeí a spolupracovať pri realizácii súťaže Múzeum roka:
 - Noc múzeí a galérií sa uskutoční 18.5.2024 - organizácia prebieha v nezmenenej podobe, aktuálne čakáme na slovenskú verziu vizuálu.
 - Festival múzeí sa bude konať na jeseň 2024 a aktuálne čakáme na potvrdenie miesta konania festivalu.
 - Generálna konferencia ICOM 2025 – vzhľadom na nedostatok informácií od hlavného organizátora sa Predstavenstvo rozhodlo pripraviť plán propagácie nezávisle od usmernenia organizátorov.
 - Obnovenie Ceny Andreja Kmeťa (zrušené 2020) – príprava návrhu, ktorý by mohol byť prerokovaný s MK SR.
 - Rokovanie s vedením RTVS o možnej prezentácii členských múzeí ZMS v samostatnej relácii alebo prostredníctvom upútaviek. Vedenie RTVS so spoluprácou súhlasí, je však nutná podpora MK SR.

2. Rozvíjať spoluprácu s memorandovými partnermi s dôrazom na organizovanie medzinárodných odborných podujatí smerujúcich k budovaniu dobrého mena slovenského múzejníctva a rozvoju vzájomných kontaktov pracovníkov členských múzeí s múzejníkmi v zahraničí:
 - Uskutočnilo sa spoločné stretnutie s partnermi Stowarzyszenie muzeów na wolnym powietrzu.
 - Stretnutie s Asociáciou múzeí a galérií v Českej republike.
 - Ponuka na spoluprácu so záujmovým združením Zachráňme hrady – samostatné predstavenie v rámci bodu programu Iné.

3. Koncepcne pokračovať v realizácii kampane „Múzeum v čase, čas v múzeu“:
 - v roku 2024 Predstavenstvo ZMS pokračuje v tejto kampani, na FPÚ bola podaná žiadosť a získala podporu – viac informácií v rámci bodu programu Iné.

4. Pokračovať v prezentácii ZMS a jeho aktivít na webovom sídle ZMS a na sociálnych sieťach:
 - Webové sídlo ZMS bude v najbližšom období rozšírené o funkciu kalendára a budú upravené prístupy na stránky jednotlivých komisií. Informácie sa vzhľadom na menšie technické problémy pridávajú priebežne. Samotný kalendár by mal fungovať prioritne pre udalosti predstavenstva a ostatných orgánov ZMS, vrátane jednotlivých komisií ZMS, ako aj akcií, ktoré organizuje ZMS alebo akcií s celoslovenským záberom. Všetky informačné a propagačné emaily o aktivitách členských múzeí by sa mali posielat' len na adresu manazer@zms.sk, aby sa nezahľcovali emailové adresy predsedu a tajomníka ZMS.
 - Predstavenstvo začalo s prípravami na zriadenie zdieľaného úložiska pre dátový archív ZMS.
 - Noc múzeí a galérií – jednotlivé podujatia budú zverejňované na stránke

C) Odborná a odbornokoordinačná práca

1. Systematicky podporovať a koordinovať prácu odborných komisií ZMS a podieľať sa na financovaní nimi organizovaných podujatí. Podporovať zkladanie nových odborných komisií a územných sekcií ZMS a podporovať vzájomné kontakty zamestnancov členských múzeí na odbornej báze:
 - Predstavenstvo ZMS v rámci rozpočtu poskytlo finančnú aj metodickú pomoc jednotlivým komisiám a podporuje vznik nových. V súčasnosti má ZMS 8 komisií
 - Etnologická komisia (EK, r. vzniku 1997)
 - Odborná komisia pre výchovu a vzdelávanie v múzeách (OKVAV, r. vzniku 2008)
 - Únia múzeí v prírode (UMP r. vzniku 2013)
 - Komisia pre zbierky dejín techniky (KpZDT, r. vzniku 2014)
 - Odborná komisia pre odborné múzejné činnosti (OKOMČ, r. vzniku 2015)
 - Prírodovedná komisia (PK, r. vzniku 2017)
 - Literárna a hudobná komisia (LHK, r. vzniku 2019)
 - Archeologická komisia (AK, r. vzniku 2023)
2. Iniciovať a podporovať odbornovo vzdelávacie aktivity v oblasti múzejníctva:
 - Odborné komisie pracovali samostatne i v súčinnosti s Predstavenstvom ZMS. Jednotliví predsedovia sa podľa možnosti zúčastňovali zasadnutí predstavenstva. Správy o činnosti jednotlivých odborných komisií prednesú členovia komisií a zároveň budú zverejnené na webovom sídle ZMS.
 - Publikačná činnosť: Maľovaná mapa – 3 ks pre každé múzeum bezplatne a zakúpene ďalších kusov v cene 2€. Výnos z predaja bude použitý v súlade so schváleným rozpočtom. Všetky publikácie ZMS sústredilo na jednom mieste, aktuálne prebieha ich evidencia a následne bude prerokovaná možnosť ich distribúcie do sietí kníhkupectiev.
 - Podpora nominácie zástupcov múzeí na Slovensku do odbornovo vzdelávacích aktivít NEMO.
 - Predstavenstvo zväzu rokovalo a prizvalo na zasadnutie predstavenstva zástupcov Slovenského národného múzea. Na stretnutiach boli prediskutované otázky ohľadne nového programu elektronickej evidencie zbierok (DEMZ). Zároveň predstavenstvo sprostredkovalo svojim členom informácie o evidenčných systémoch ESEZ a BACH.

D) Vnútro zväzová práca

1. Všestranne podporovať organizáciu a prípravu odborných konferencií, seminárov a kolokvií a cielene získať prostriedky na ich finančné zabezpečenie z dostupných dotačných a grantových schém:
 - V roku 2024 ZMS získal podporu z FPU na tri projekty, a to Múzeum v čase, čas v múzeu, FPU podporil projekty odborných komisií Únie múzeí v prírode a Etnologickej komisie. Projekt Literárnej a hudobnej komisie bohužiaľ podporu nedostal.
 - Aktuálne ZMS úspešne dokladovalo FPU projekty za rok 2018.

2. Systematicky pripravovať stretnutia štatutárnych zástupcov členských múzeí k aktuálnym otázkam a aktívne ich zapájať do diskusie riešených problémov:
 - Predstavenstvo ZMS pripravuje stretnutie štatutárnych zástupcov s vedením FPU.

3. Aktívne sa podieľať na práci v NEMO (medzinárodná organizácia združujúca „zväzy“ múzeí):
 - Zdieľame aktivity a kampane NEMO a podporujeme účasť slovenských múzejníkov na ich aktivitách.

4. Zefektívňovať prácu ZMS:
 - Vzhľadom na vzrast minimálnej mzdy zvažuje iné možnosti zabezpečenia výkonného zamestnanca. Diskutovalo sa aj o znovu obsadení pozície manažéra ZMS. Vzhľadom na zvýšené náklady na minimálnu mzdu a viaceré pracovno-právne povinnosti ZMS vo vzťahu k zamestnancovi je potrebné nájsť najvhodnejšiu formu financovania pracovnej pozície manažéra ZMS.
 - Predstavenstvo sa snaží nájsť riešenie na trvalé priestory, ktoré by mohlo využívať.
 - Príprava na zriadenie zdieľaného úložiska pre dátový archív ZMS.
 - Zmluvná agenda.
 - Zmena členstva revíznej komisie – pani Iveta Kaczarová odišla do dôchodku a na základe volebných výsledkov ju nahradil p. Juraj Lepiš z Múzea SNP v Banskej Bystrici.
 - Aktualizácia kontaktných údajov múzeí.
 - Najbližšie stretnutie riaditeľov členských múzeí ZMS sa bude konať vo Faustovej sieni v Bratislave dňa 1. 10. 2024.